

KTF Transmission: Kollektiv trafik og byliv understøtter hinanden

Af: Mikael Hansen

I det andet webinar om byplanlægning og kollektiv trafik, arrangeret af Kollektiv Trafik Forum og Dansk Byplanlaboratorium, fortæller Jens Christian Petersen fra Institut for Center-Planlægning om planlægningen af butikcentre, togstationer samt om ændrede indkøbsvaner og transportens rolle.

Den kollektive trafikbetjening er et helt afgørende element i planlægningen af nye indkøbscentre. Det var den første pointe fra Jens Christian Petersen, som er specialist i planlægning af indkøbscentre.

Han er medindehaver af firmaet Institut for Centerplanlægning (ICP), som har kommuner, regioner, entreprenører, udviklere og detailhandelsorganisationer som kunder.

Jens Christian Petersen omtaler analyser af transportmønstre til indkøbscentre i Aarhus og Storkøbenhavn: Mellem 20 og 40 procent af kunderne bruger kollektiv trafik.

- Der er mange faktorer, der påvirker transportmønstrene, men fælles for alle analyserne er, at kollektiv trafikbetjening af centrene er nødvendig og ønsket af alle parter, siger han og fortsætter:

- De vigtigste faktorer i analyserne viser sig at være frekvensen for den kollektive trafikbetjening og gangafstanden. Samtidig rangerer valget af transportform langt nede på listen over faktorer, der afgør, hvor kunderne vælger af købe ind – transportvalget er nærmest usynligt i de indkøbsundersøgelser vi har lavet. Alle vore kommercielle kunder ønsker sig en bedre kollektiv trafik til deres lokalitet, først og fremmest flere afgange.

Ændringer i indkøbsmønstre

Jens Christian Petersen lægger meget vægt på de ændringer i indkøbsmønstrene, som er i gang i disse år. Flere køber ind over nettet, i Coronatiden påvirker det endda også dagligvarehandlen.

- Alle kommuner ønsker et varieret byliv i deres bycentre, men udviklingen går i retning af færre butikker og flere caféer og restauranter, og det er en markant ændring af byerne og bylivet, forklarer han og fortsætter:

- Det er en udfordring i forhold til at fastholde et interessant og varieret byliv, og det er igen forudsætningen for at tiltrække nye butikker og aktiviteter. Det er historien om hønen og ægget endnu engang.

Levende stationer og stoppesteder

Jens Christian Petersens anbefalinger til den kollektive trafik sektor går i samme retning. Han siger:

- Stationer og stoppesteder skal så tæt på bylivet som muligt. De meste vellykkede eksempler er Københavns Hovedbanegård og Odense Banegård Center. Det er til gengæld meget tydeligt, at det i meget høj grad er kiosker og caféer, der kan trives på stationerne. Butikker med udvalgsvarer har det meget svært, og de er stort set forsvundet fra stationerne. Dagligvarebutikker står lige på vippen.

- Centralt placerede busstoppesteder eller skiftsteder kan også være eller blive centrale punkter i bylivet. Det afhænger meget af udformningen og de bymæssige forhold omkring.

Listen over vigtige faktorer for at kollektiv trafik kan spille en konstruktiv rolle i bylivet er velkendt for planlæggere af kollektiv trafik: God lokalisering i forhold til byaktiviteter, gode adgangsforhold, høj frekvens, nemme og bekvemme skiftemuligheder både til anden kollektiv trafik og til andre transportmidler.

Jens Christian Petersen betoner også betydningen af sikkerhed på stoppesteder og stationer i ydertimerne:

- En kiosk, en café og et fitnesscenter i nærheden af et stoppested kan gøre hele forskellen på et levende, trygt sted at være i forhold til en øde og utryk lokalitet.

Butikker i bymidten eller udenfor?

Rigtig mange købstæder har indkøbscentre i udkanten af byen langt fra centrum. Hvordan kan man balancere, sådan at bykernen ikke bliver tømt for butikker og andre aktiviteter?

Jens Christian Petersen ser både positive og negative elementer i udviklingen af nye butikcentre:

- Kollektiv trafik skal som en selvfølge betjene bymidten, men skal også betjene nye centre. Det er en langsigtet udviklingsproces. Der opstår nyt byliv på og ved nye centre, og det bør man understøtte. Rødovrecentret, hvor vi selv bor, blev i sin tid anlagt på den bare mark. Nu er der masser af faciliteter på centret og udenom – og en virkelig god og alsidig kollektiv trafikbetjening.

Der var 45 deltagere i webinarret med Jens Christian Petersen, som kan genses på KTF Transmissions website <https://www.crowdcast.io/kollektivtrafikforum>